

T.C.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

33.

KAZI SONUÇLARI TOPLANTISI 2. CİLT

23 - 28 MAYIS 2011
MALATYA

İzmir'in Prehistorik Yerleşim Alanı Yeşilova Höyükü-2010

Zafer DERİN

AYRI BASIM

İZMİR'İN PREHİSTORİK YERLEŞİM ALANI

YEŞİLOVA HÖYÜĞÜ-2010

Zafer DERİN*

Yeşilova Höyüğü İzmir'in Prehistorik Yerleşim Alanı içinde 2005 yılından beri kazısı süren bir yerleşim merkezidir. Kazi çalışmaları, başkanlığımız altında, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın, İzmir Büyük Şehir Belediyesi, Bornova Belediyesi ve Ege Üniversitesi Rektörlüğü'nün desteğiyle gerçekleştirilmektedir. 28 kişilik bir ekip ve 26 kişilik işçi grubuyla 18/06/2010 tarihinde başlayan Yeşilova Höyüğü 2010 yılı kazi çalışmaları 31/08/2010 tarihinde sona ermiştir¹. Bakanlık temsilcisi olarak Manisa Müzesi'nden Nur Soyer görevlendirilmiştir.

Yeşilova Höyüğü çalışmaları salt bir kazi çalışmasından çok birçok faaliyet ve projeyi de içeren geleceğe yönelik planlı bir kamusal alan olması yönünde gelişme göstermektedir. Kazi çalışmalarına başlarken temel hedeflerimiz;

- Yeşilova Höyüğü'nün yayılımını ve tabakalarını saptamak,
- Alan koruma altına alıp gelecek kuşaklıara sağlam aktarılmasını sağlamak,
- Kentin içinde kent kültürünün doğduğu alanı yurt içinde ve dışında tanıtmak.
- Kentin içinde turizme hizmet edebilecek, arkeolojik alan kazandırmak,
- Tarih öncesi dönemine ait bulguları toplumun ilgisini çekebilecek şekilde farklı bir anlayışta anlatmak ve sergilemekti.

* Yar.Doç.Dr.Zafer DERİN, Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Böl. 35100-Bornova
-İzmir / TÜRKİYE. www.yesilova.ege.edu.tr

1 2010 yılı kazi çalışmaları özverili çalışmaları nedeniyle ekip üyelerimizden, Tayfun Caymaz, Filiz Ay, Hale Erkan, Sahin Menteşe, Serdar Çetin, Behiye Begüm Tütüncü, Eda Aytæk, Yağmur Yıldırım, Mehtap Öztürk, Gültan Faika Ülav, Nilüfer Kaçanak, Nigar Kürt, Gurbet Engin, Canan Koyuncu, Meryem Kızıl, Biğe Paşın, Pırrı Dikmenlik, Merve Tevkür, İrem Şükran Konuşkan, Fikret Aksoy, Gökhane Samaroğlu, Enne Baytan, Gökhane Baykuş, İbrahim Hatem Çolak, Mehmet Alabaş, Özge Bozkurt, Esra Aydu, Firdavs Beyhan, Burcu Güneyli ve Ali Yıldırım'a içten teşekkür ederim.

Bu nedenle 2010 yılında Yesilova Höyüğü çalışmalarını ; kazi, eğitim , alt yapı, çevre düzenlemeleri ve yayın başlıklarında toplamak mümkündür.

KAZI ÇALIŞMALARI

Yesilova Höyüğü kazları, çalışma programına uygun olarak II , III No.lu alanlar ile VI No.lu Alan (Yassitepe alanı) olmak üzere üç ayrı yerde sürdürülmüştür.

II No.lu Alan

II No.lu alanda kuzey ve güneye yer alan iki ayrı açmada, IIa ve IIb'de çalışılmıştır (Plan)

IIa Alan

Kazi çalışmalarına IIa alanındaki K11 plan karesinde başlanmıştır (Plan). Bu alanda çalışmadan önce 2009 yılında 1 No.lu yapının güneyinde kösesi kazılan 2 No.lu yapıyı ortaya çıkarmak ve varsa diğer başka yapıları da tespit etmekti. Bu nedenle 19.00 m. seviyesinden itibaren K 11 a-e plan kareleri kazılmıştır. Yaklaşık 18.50 m. seviyesinden itibaren Neolitik yapının duvarları açığa çıkmaya başlamıştır. Bu mekânum da 1 No.lu mekân gibi diğer yapılardan ayrı olarak dikdörtgen planda inşa edildiği anlaşılmıştır. Doğubatı yönündeki 2 No.lu mekân duvanlı duvarların arasında yer almaktadır. Giriş kuzey uzun duvarların arasında yer almaktadır. Kapı kenarındaki söve taşı, ahşap bir kapının varlığını işaret eder. Mekânum batı yarısı, 1 No.lu mekânda olduğu gibi taş dolgulu platform şeklinde düzenlenmiştir. Mekânum güneyinde midye kabukları yığının olması pişirme işlerinde kullanılan basit ocağın varlığını ortaya koymuştur.

Mekânum duvarları 0.70-0.80 m. kalınlığında tek sıralı orta boy kaba taşlardan yapılmış temellerin üzerine oturmaktadır. Yapımun içinde herhangi

bir bölme olmamasına karşın kuzeydoğu kösenin, öğütme işlerinin yapıldığı mutfak niteliğinde kullanıldığı söylemek mümkündür. 2 No.lu mekânumun güneybatısında üçüncü bir mekânum kösesi çıkarılmaya başlamıştır (Plan). Bu mekânum da 0.60-0.70 m. kalınlığında orta boy taşlardan yapılmış temelleri mevcuttur.

Alanın güneydoğusunda K10a plan karesinde geç dönemde açılmış bir kuyu kalıntısı yer almaktadır. Mekânların doğu kesimlerindeki geniş boşluklar içinde firmaların da yer aldığı açık işlik alanları şeklinde düzenlenmiştir. Bu alanlarda alt öğütme taşları , dibekler ele geçirilmiştir. Tabaka III-T'den itibaren Neolitik Dönem keramiği yoğunluktadır. Genel olarak baktığımızda buluntuların yaklaşık %60'ını keramik, %30'unu obsidyen-çakmaktaşı ve %20 sini deniz hayvan kabuğu/kemikler oluşturur.

Bu alanda L10 plan karesinde de çalışılmış, doğu bölümünde yanmış kerpiç döküntüsünden oluşan yığın ortaya çıkarılmıştır. Neolitik kalıntılar içinde çok sayıda balta, ezgi taşı, havaneli, perde taşı ele geçirilmiştir.

Alanın genelinde 3 mekân açığa çıkarılmıştır (Plan). Mekânlar taş temelli, dörtgen planlı olup ayrık nizamda inşa edilmişlerdir. Tek odalı yapıların batıya doğru çekilerek belili bir srada inşa edildikleri kapılarının güneye bakacak şekilde uzun duvarların ortalarına yapıldığı saptanmıştır. Mekânum aralarındaki boşlukların yoğun ezgi ve öğütme taşı kalıntılarından işlik olarak kullanıldığı anlaşılmıştır. Mekânların taş temel üst yapısına ilişkin günümüze fazla bir kalıntı ulaşamamıştır. Ele geçirilen kerpiç blokları kerpiç döküm şeklinde yapılan ince duvarların varlığını işaret etmektedir. Bu durumda 60-70 cm.lik taş temeller üzerinde çatısı ağaç direklerle taşman 10-15 cm. kalınlığında ince duvarların olduğunu söylemek mümkündür.

IIa alanı K10-11 plan karelerinde Neolitik 3 No.lu yapının üzerinde ve çevresinde Geç Roma Dönemine ait inhumasyon mezarlardan açığa çıkarılmıştır. Çoğunluğu çocuk gömülerinden oluşan 5 adet kiremitli mezar kazılmıştır. Tabanlarına çatı kiremiti düşen mezarlardan üstüne de kiremitler çatılmıştır. Erişkin mezari diğer mezarlara göre farklı gömük şekli ile dikkati çekmiştir. Aynı mezarla dört bireyin olduğu anlaşılmıştır. Mezarlar Neolitik Döneme

tarihlenen duvarların üzerinde 18.30 seviyesindedir. K10 d plan karesinde saptanan su künkleri ile bütün bu alanının Roma Döneminde mezarlığı ile birlikte bir çiftlik evi şeklinde kullandığını söylemek mümkündür. CO 14 sonuçları MS. 2. yüzyılı işaret etmektedir.

II b Alan

II b alanında; I 7-8, J7-8 plan karelereinde çalışılmıştır (Plan). Bu alanlarda toplam 6 tabakanın ortaya çıkarıldığı J8 açmasının güney kesiminde 17.45m. den 14.20 m. seviyesine kadar inilmiştir. Açımanın üst kesiminde yaklaşık 1m. kalınlığındaki dolgu toprağının altında yaklaşık 30-70 cm. kalınlığında sel tabakası saptanmıştır. Sel tabakasının hemen altında III.1a tabakasında (17.10 seviyesinde) döküntü kerpçiler ortaya çıkarılmıştır. Yaklaşık 20 cm. kalınlığındaki kerpici döküntünün hemen altında 16.95 seviyesinde III.1b tabakasına ait mimari unsurlar J7 plan karesinde tespit edilmiştir.

Alan içinde yer alan iki ayrı mekânnın kalıntıları kısmen sağlam durumdadır. 4 ve 5 No.lu mekânlar birbirinden ayrı şekilde yapılmış olup iki yapı arasında 0.80 metrelük bir boşluk yer almaktadır (Plan). Mekânların bu özellikle IIa alanundakilerle uyumludur. 4 No.lu mekân yaklaşık 8.00x6.00 m. boyutları ile alandaki III.1a katına ait büyük boyutlu yapılardan biridir. 0.60-0.70 m. kalınlığındaki tek sıralı taş temelin üzerine pise tekniğinde dokme duvarların yapıldığı düşünülmektedir. Mekânın doğu duvarına bitişik olarak 0.90x1.00m. boyutlarında bir hücre yer alır. Hücrenin her iki yanında *in situ* kapların bulunması burasının depo olarak kullanıldığı göstermiştir. Orta kesiminde kapı ile ilişkili söve yer alan güney duvarı 8.00m. uzunluğundadır. Mekânların yanın nedeniyle yanarak içe doğru çökmüştür.

IIa alanındaki üç mekân kalıntı ile birlikte III' deki yapıların konumu ve mimari özellikleri; bu alanda birbirinden ayrı ama yakın inşa edilen yapıların testere dışı şeklinde radyal düzende sıralandığı ortaya koymaktadır (Plan). Mekânları kapıları uzun duvarlar üzerinde açılmış olup tamamı güneylerinde

yer alan avluya açılmaktadır. Avlular mekanlarda yaşayan toplulukların günlük işlerini yaptıkları, içinde tahuş depolama peteğinin de yer aldığı bir açık alan şeklindedir.

J8 a açmasında erken katları saptayabilmek amacıyla derinleştirilmiş 15.95m. seviyesinde yer yer kalınlığı 10cm.ye ulaşan bir yanın tabakasına rastlamıştır. 15.05-14.65m. seviyelerinde dere yatağı tasalarından oluşan sel toprağı ullaşlarak buradaki çalışma sonlandırılmıştır. Aynı alandan alınan yanmış ahşap örmeklerinden elde edilen CO 14 sonuçları 14.20 m. seviyesine kadar olan katların MÖ. 5970-5730 tarihlerine verilen III.1a-f evrelerinin araları olduğuunu göstermiştir. Böylece höyükün yayılım alanında güneyde dere yatağına kenarında Neolitigin son sürecinin daha uzun dönemde yerlesildiğini ortaya koymuştur.

Bütün bu alanlarda bulunan keramikler kırmızı, kırmızımsı sarı ve kızıl kahve astarları ile benzer özellikler göstergemektedir. Formlar arasında; çanaklar, boyunlu çömlekler ve "S" profilli kâseler vardır. Keramik dışında serpantindeden yapılmış baltalar (Çizim:1.1), müähr (Çizim:2), çakmaktaşı kazyıcı ve kesiciler (Çizim:1.2-3), ok ve mızrak uçları (Çizim:1.4), havaneleri, ezgi taşları ve öğretme taşları bulunmaktadır.

III No.lu Alan

Bu alandaki çalışmalar J 17 karesinde sürdürülmüştür (Plan). 17.35-16.85 seviyeleri arasında alanın farklı yerlerinde Neolitik Dönem ve Kalkolitik Dönem keramiği bir arada gelmeye başlamıştır. Çalışmalarda alanın güneydoğusunda Kalkolitik Dönem keramiklerin; batısında ise Neolitik Dönem keramik dolgusunun hâkim olduğu anlaşılmış, mimarı herhangi bir kalıntıya rastlanmamamıştır.

J-17 karesinde alt seviyelere ait tabakaları tespit etmek amacıyla çalışılmıştır. Alının batısında krem astarlı keramiklerin ele geçirildiği 16.65-16.50 seviyeleri arası ise III/5 olarak belirlenmiştir.

16.05-15.50 seviyeleri arası ise III.7 tabakası olarak saptanmıştır. 15.85 seviyesinde külli yanmış bitki parçacıkları, keramik ve hayvan kemikleri içeren tabana erişilmiştir. Alanın en doğusunda 15.50-15.25 seviyeleri arası ise III.8 tabakası olarak saptanmıştır. Seviye 15.25'e inildiğinde kültür son bulmuş bu alanda çalışmaları sona ermiştir.

2010 yılında geniş bir alanda sürdürülen çalışmalar, Yeşilova Höyügü'nde Neolitik Dönemin başından itibaren yerleşenlerin farklı süreçler içinde yer değiştirdiğini ortaya koymustur. Özellikle 'Neolitik I ve II' olarak adlandırdığımızda ve orta dönemde Höyügün ortak kesiminde, anatoprağın yükseldiği alanlarda yerleşildiğini, Neolitik III döneminde ise yerleşimin deraalarında VINo.lu alana kadar genişlediği, özellikle güneydeki dere kiyisine doğru alanların daha uzun süreli yerleşildiği anlaşılmıştır. Kalkolitik ve Tunç Çağlarda belirli alanlarda yoğunluk artmaktır, mevzi alanların yerleşim için seçildiği anlaşılmaktadır. Bu haliyle Yeşilova Höyüğu Neolitik -Roma süreci çeşitli evreler dâhilinde 100 dönümlük arazi içinde yayılım göstermektedir?

Çevresi yeni yapılan yapılarla hızla kapandı ve üzeri çöplüğe dönüşmeye başlayan bu alandaki kültürel sürecin başlangıcını ve Yeşilova Höyügü ile olan bağlantısını ortaya koyabilmek için kazı çalışmalarına başlanmıştır. Geç Neolitik Dönem (Neolitik III) kültürünün derelerin aralarındaki boş alanlardaki yayılmasını tespit edebilmek, Yeşilova'da sadecə mezarlığı olan Erken Tunç Çağını incelemek ve çevresini koruma altına almak için kısa süreli bir çalışma planlanmıştır. Bu amaçla kamu alanları sınırları içindeki II.4 a plan karesinde çalışılmış, II.4 plan karesinde 5x5 metrelük bir açmada 19.00m. seviyesinden itibaren yüzey toprağı alınarak başlayan çalışmalarla yüzeye yakın alanlarda molozların yoğunluğu dikkat çekmiştir.

19.00-18.60m. seviyelerinde yüzey toprağı kaldırılmış, 18.60m. seviyesinden itibaren temiz kültür tabakasına inilmiştir. 18.60m. seviyesinde alanın güney-doğu köşesinde duvar olan bir taş sırası çıkmış ve 17.80m. seviyesine doğru derinleşikçe yapının devamı gelmiştir. 18.45-18.30 m. seviyelerinde alanın kuzeybatı köşesinde de güneydoğusundaki gibi bir taş duvar ortaya çıkarılmıştır. Aynı şekilde bu duvarda 17.80m. seviyesine kadar devam gelmiştir. 18.38m. seviyesinde, alanın güneybatı köşesinde ocak tabanı çıkmıştır. Ocak olasılıkla burada her iki taraftaki duvarların bir kismı açığa çıkmış olan yapıya ait olmalıdır. Ocak tabanı ve etrafındaki 10 cm. genişliğinde kireçli taban temizlenerek olduğu gibi bırakılmış ve kuzey kismı kazılmaya devam edilmiştir. 18.30m. seviyesinden itibaren kazılan alandan yer yer külli ve kireçli tabanlar gelmiştir. Açımanın kuzeyinde 17.95m. seviyesine kadar yoğun olarak gelen külli tabanın hemen altında yeni bir yapı katına ait olduğu düşünülen bir taş sırası ortaya çıkmaya başlamıştır. Benzer türde keramiklerin ele geçirildiği bu kalıntıların bulunduğu tabaka 17.95 metreden itibaren ikinci kat olarak adlandırılmıştır.

Yeşilova Neolitik kültürünün dere kolları arasındaki boş alanlara genişlemesi sonucu, ilk kez Neolitik Dönemin sonunda yerleşilen VI No Lu alan Yassitepe de de çalışmalarla başlanmıştır. Yeşilova Höyüğu yayılım alanı içinde kalan bu alanda Neolitik Dönemden sonra Yeşilova yerleşimcilerinin Roma Dönemine kadar kesintisiz yerleşmeye devam ettiği bilinmektedir.

-
- 2 1. Kültür Katı
A. Bizans-Roma (MÖ.10-MS.290)
B. Demir Çağ (MÖ.1050)
C. Tunç Çağı
1. Geç Tunç Çağı
2. Orta Tunç Çağı
3. Erken Tunç Çağı ..a,b,c
- II. Kültür Katı (Kalkolitik)
1.Geç Kalkolitik
2.Orta Kalkolitik... a,b (MÖ.4340-4170)
- III. Kültür Katı (Neolitik)
1 a,b,c,d,e,f..... Neolitik III (MÖ.5970-5730)
2
3
4 .....Neolitik II (MÖ.6250-6010)
5 .....Neolitik II (MÖ.6490-6250)
6
7
8.....Neolitik I

Açmanın genelinde yüzeye yakın alanlarda ; Erken Tunç, Roma Dönemlerine ait karışık malzeme ele geçirilmiştir. Ancak Roma Dönemine ait keramikler oldukça azdır. Bunların dışında kalın ve kataklı *pithos* parçaları da yoğun şekilde ele geçirilmiştir. Çikan buluntuların yaklaşık; %10'u deniz hayvan kabuğuudur. Bunlar; yivli ve yivsiz kum midyeleri, dikenli deniz salyangozları ve istridyen kabuklardır. %10'luk kesimin içerisinde yoğunluğu ikinci sırada olan buluntu grubu ise çakmaktaşları ve obsidyenlerdir.

VI No.lu alanda 18.60-17.60 metre seviyesinde sürdürulen çalışmalar sonucu iki yapı katına ait keramik, gerek hamur ve yüzey özellikleri, gerekse formlar bakımından homojen bir yapı ortaya koymaktadır. Küçük taşlıklı hamura sahip bu keramik, genelde iyi derecede pişirilmiştir. Kap yüzeyleri daha çok kendinden astarlı olup gerçek astar oldukça nadir görülmektedir. Açık kapların çok büyük kısmı ile kapalı kapların yaklaşık yarısında yüzeyler perdahlıdır. İyi/parlak perdahlı kapların oranı %10 civarındadır. Yüzey renklerinde gri ve kahverengi tonlar yaygındır. Kirmizi tonlar daha az görülmektedir.

Ele geçirilen keramikler içinde , dşa açılan kenarlı (Çizim:3), içe kalınlaştırılmış ağız kenarlı (Çizim:4-5), omurgalı çanaklar ve kâseler ile (Çizim:6), boyunlu çömlekler (Çizim:7) ve gaga ağızlı testiler başlıca formları oluşturmaktadır.

Çanakkalarda deliksiz tutamaklar, yandan delikli tutamaklar , makara tipli tutamaklar ve ağız kenarından yükselen üçgen formlu tutamaklar görülmektedir.

VINo.lu alan keramiği, Batı Anadolu'nun Kalkolitikten Erken Tunç Çağına geçiş özelligini taşıyan keramik grubu ile önemli paralellik göstermektedir. Gerek İzmir smurları içinde gerekse İzmir smurları dışında birçok yerleşim biriminde paralellerine rastlanan bu tür keramiğin höyükün yüzeyine yakın katlarda ele geçirilmesi, zengin bir Tunç Çağlığı sürecini işaret eder. Bütün bunlar höyükün üstünde Tunç Çağın Orta ve Geç dönemlerini de içeren bir metreden fazla kalın bir tabakanın tarimsal faaliyetler sırasında tahrifata uğradığını ortaya koymuştur.

VINo.lu alanda bulunan keramiklerin yakın benzerlerini Batı Anadolu'da bazı merkezlerde bulmak mümkünündür. Keramikler içinde tipik form gruplarından biri olan içe kalınlaştırmış ve omurgalı çanaklara (Çizim:4-6) yakın bölge içinde Bakla Tepe'de rastlanmıştır. İzmir bölgesinde yüzey Değirmeni³, Altintepe ve Lembertep⁴ gibi yerleşimlerde de benzer keramik yer almaktadır. Kuzyeybatı Anadolu'daki Kumtepe IB4 ve IC1 yerleşimleri , Haçlartep⁵ ve Hanay Tepe B katı keramigi de⁶ VINo.lu alan keramikleri ile parallellikler taşımaktadır. Buna göre iki mimari katla simegelen Yeşilova Höyüğu I.3 a-b katı Kalkolitigin sonu ve Erken Tunç Çağının başına tarihendlendirmektedir.

Arazide kazı çalışmalarının 26.08.2010 tarihinde sona ermesinden sonra koruma ve güvenlik önlemlerine yönelik çalışmalara başlanmıştır. Doğal olaylara karşı açmaları su girişini azaltmak için açma kenarlarına kanallar açılmış, bütün açmaların etrafi içi toprak dolu çuvallarla çevrilmiş, mimarı kalıntılar ve bazı açma duvarları örtülerle kapatılmıştır.

Envanter ve etüdüük eserlerin restorasyon ve kayıt işlemlerinin ardından 70 adet envanterlik , 78 adet etüdüük eser izmir Arkeoloji Müzesi'ne teslim edilmiştir.

Jeolarkeoloji Çalışmaları

Yeşilova Höyüğu üzerinde kültürel yayılmış tespit etmek ve Neolitik Dönem coğrafi özelliklerini saptamak amacıyla Ege Üniversitesi Coğrafya Bölümü tarafından Prof. Dr. Ertuğ Öner başkanlığında ve Ar. Gör. Aylin

3 T. Caymaz, *Yeni Buluntuların İşğında Orta Batı Anadolu Kalkolitik Dönem Kültürü*, Ege Üniversitesi, İzmir 2010: Doktora Tezi, 170-202-203, Şek.133-135, 140-141.
4 O.Bostancı, *Cumaovası Prehistórik Merkezleri*, Hacettepe Üniversitesi: Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2002, Lev.I-III, XXXIX-XL, N.Tuna 1990,
"İzmir İli Arkeolojik Yüzey Araştırmaları, 1988", AST, VII, 279-294, Res.3.

5 J. W.Sperling, 1976, "Kum Tepe in the Troad", *Hesperia*, 45-4, 305-364, Fig.19-20; Fig.22, M.Korfmann, Manfred - C. Girgin - Ç.Morçöl - S. Külcü, "Kumtepe 1993: Bericht über die Rettungsgrabung", *Studia Troica*, 4 (1995), 237-289, Abb.22-27; Abb.29-30, E.Biemann, "Soundings at Early Bronze Age Haçlartep", *Anatolica* XXX, 2004, 361-418, fig.10.11.12.
6 A. Schachner, "Der Hanay Tepe und seine Bedeutung für die bronzezeitliche Topographie der Troas: Die Präistorischen Funde der Grabungen von Frank Calvert im Berliner Museum für Vor- und Frühgeschichte," *Acta praehistorica et archaeologica* 31(1999):11-19, Abb.3-7.

Kapsız yönetimindeki bir ekiple delgi sondaj çalışmaları yapılmıştır. Başta sit alanının uç kesimleri olmak üzere 10 ayri yerde delgi sondaj teknigiyle ana toprağa kadar metre toprak örnekleri çkarılmıştır . Elde edilen bulgulardan Neolitik yerleşimin 1. derece sit alanı içinde yüzey topragının yaklaşık 1 metre altındaki bir sel tabakasından sonra başladığı ve alanın tamamında çeşitli kahnlıklarda yayılım gösterdiği ortaya çıkmıştır.

EĞİTİM ÇALIŞMALARI

19.08.2010 tarihinde Antropolog Dr. Songül Alpaslan Roodenberg kazuya katılmış ekibimize iskeletler üzerinde bir eğitim semineri verip Roma Dönemi mezarları üzerinde kısa bir çalışma yaparak kazıdan ayrılmıştır.

İsveç Kalmar Müzesi- Bornova Belediyesi ile birlikte yürüttüğümüz Yeşilova Höyüyük-Zaman Yolculuğu projesi kapsamında eğitim çalışmalarına bu yıl da devam edilmiştir. Coğrafya Bölümü ile sürdürdüğümüz bir TÜBİTAK projesi kapsamında bu kez yetişkinlerden oluşan 40 kişilik bir ekip ile zaman yolculuğu yapmış, projenin yetişkinler üzerindeki etkisi incelemiştir.

TRT'nin 2 saatlik Yeşilova Höyüyük canlı yayınında kazı ve eğitim projesi tanıtılmış, bir aktivite gerçekleştirilmiştir.

ALT YAPI ÇALIŞMALARI

Türkiye'de ilk kez bir kazi alanını toplumla buluşturmak ve geleceğe yönelik planlamak adına Bornova Belediyesi tarafından "Yeşilova Höyüyük Ziyareti Merkezi" adı altında Sergi Binası- Kazi Evi-Neolitik Köy'ü içeren ulusal ödüllü mimarî proje yarışması düzenlenmiştir. Uygulamaya yönelik bu proje ile ilgili olarak 67 proje başvurmuş, bunların içinden bir proje birinci seçilmiştir. Höyügün bulunduğu yerde 3. derece sit kapsamındaki kamu alanında gerçekleştirilecek ve inşası Bornova Belediyesi tarafından üstlenilen kapsamlı proje ile İzmir'e sergilenebilir prehistorik bir alan kazandırılacaktır.

Detayları ile örnek bir proje olarak bünyesindeki kazı evi içindeki prehistorik yerleşim üzerindeki bilimsel çalışmalar için gereken alt yapı sorununu tümtüyle halledecektir. Gerekli işlemler tamamlandıktan sonra Bornova Belediyesi tarafından temel atılması planlanan binaların İzmir'in prehistorik yerleşiminin sergilenesmesinde etkisi güçlü olacaktır.

ÇEVRE DÜZENLEMESİ

Yeşilova Höyüyük ve çevresi uzun yillardan bu yana kaçak moloz dökülmesi nedeniyle kötü bir görünümdeydi. Bu görünümü ve çevre şartları nedeniyle kent içinde olmasına karşın, insanlar bu alana gelip dolaşamadığı gibi höyüge ulaşmakta zorluk çekiyorlardı. Höyügün yaklaşım alanını düzenlemek , ulaşımı kolaylaştırmak amacıyla Bornova Belediyesi İzmir Kalkınma Ajansı'yla (İZKA) Yeşilova Höyüyük Çevre Düzenlemesi projesi başlatmıştır. Projede otoyolla bağlantısı sağlayan Neolitik Dönemi çağrıştıran iki köprü ve otopark ile park alanı düzenlemesi yer almaktadır. Proje ile ilgili inşaatlara tamamlanarak düzenlemeler bitirilmiştir.

YAYIN ÇALIŞMALARI

Yeşilova Höyüyük ile ilgili olarak yurt içinde ve dışında yayın çalışmalarına hız verilmiştir. Bugüne kadar 23 makale yazılmıştır⁷. 2005-2006 yıllarına ait bulgular kapsamlı makale niteliğinde basılmıştır. Amacımız toplumu ve bilim dünyasını hızlı şekilde bilgilendirmektir. Bunun için yayın çalışmalarımıza ağırlık vermeyi öňümüzdeki yıl da süreceğiz.

7 Bakınız www.yesilova.ege.edu.tr (arasturma)

Plan: 2 No.lu alandaki Neolitik yapıların planı

6. Ağız çapı 14 cm. Koyu grimsi kahverengi perdahlı. Kod: DFD 24535.
7. Ağız çapı? Açık kahverengi perdahlı. Makara tipi tutamaklı. Kod: DGF 25147.

Çizim 1: III. kat Neolitik buluntuları

1. Balta, serpentin, uzunluk 19.3 cm., genişlik 6.1 cm., kalınlık 4.1cm., Kod:DEB 5481.
2. Dilgi, çakmaktaşı, uzunluk 12.3cm., genişlik 2cm., kalınlık 0.5cm. Kod: DAP 5394.
3. Kazıyıcı, çakmaktaşı, uzunluk 5.8cm., genişlik 4.5cm., kalınlık 1.3cm. Kod: DDN 5467.
4. Mizrak ucu,çakmaktaşı , uzunluk 6.9cm., genişlik 4cm., kalınlık 1.2cm. Kod: CZY 5366.

Çizim 2: III. kat Neolitik buluntular

1. Mühür, pişmiş toprak,uzunluk 4cm.,çap 5.2cm. Kod: DEZ 5508.
2. Ağız çapı 15 cm. Gri perdahlı. Kod: DFY 249.
3. Ağız çapı 15 cm. Koyu kahverengi parlak perdahlı. Kod: DFR 24505.
4. Ağız çapı 14 cm. Siyah parlak perdahlı.Kod: DFJ 24666.

Çizim 3: Diğer Açılan Kenarlı Çanak ve Kâseler

1. Ağız çapı 25 cm. Soluk kahverengi, perdahlı. Kod:DGF 25142.
2. Ağız çapı 16 cm. Kirmizi astarlı-perdahlı. Deliksiz tutamaklı. Kod: DFY 24943.

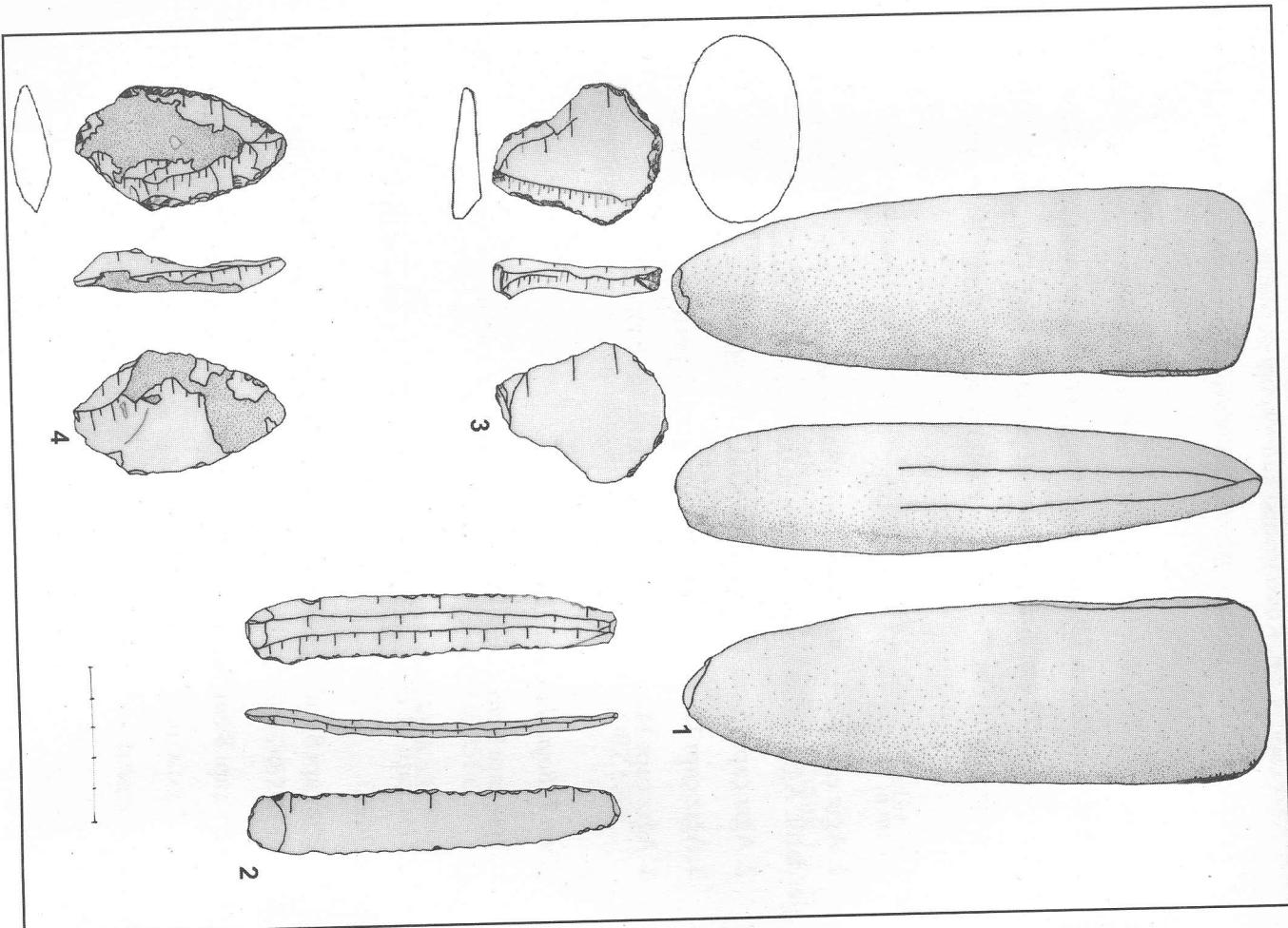
Çizim 7: Boyunlu Çömlekler

1. Ağız çapı 9 cm. Soluk kahverengi parlak perdahlı. İyi nitelikli. Kod: DFY 24990.
2. Ağız çapı 11 cm. Morumsu kahverengi hafif perdahlı. Kod:DFY 24945, 24958, 24963.
3. Ağız çapı 8 cm. Morumsu kahverengi hafif perdahlı. Dikey kulplu. Kod: DGF 25137.
4. Ağız çapı 8 cm. Kahve parlak perdahlı. Kod: DFD 24537.

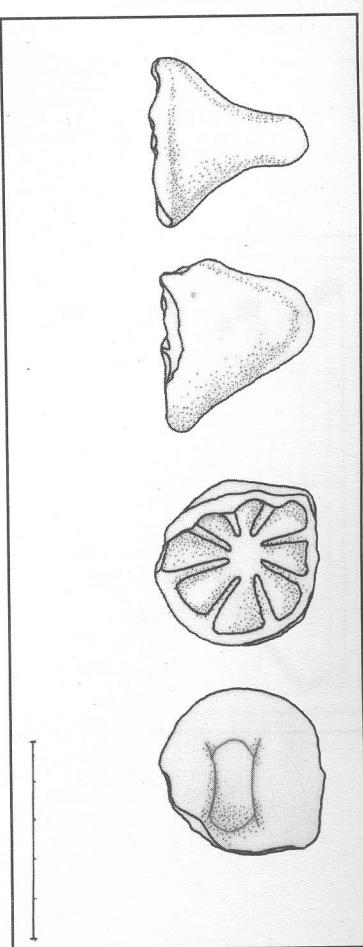
Çizim 5: İç Kalınlaştırılmış Kenarlı Çanak ve Kâseler

1. Ağız çapı 24 cm. Grimsi kahverengi perdahlı. Kod: DGF 25158.
2. Ağız çapı 25 cm. Açık kahverengi perdahlı. Kod: DFY 24973.
3. Ağız çapı 18 cm. Grimsi kahverengi perdahlı. Kod: DFY 24973.
4. Mizrak ucu,çakmaktaşı , uzunluk 6.9cm., genişlik 4cm., kalınlık 1.2cm. Kod: CZY 5366.
5. Ağız çapı 18 cm. Pembensi kırmızı sade. Ağız kenarından yükselen tutamaklı. Kod: DFJ 24700.

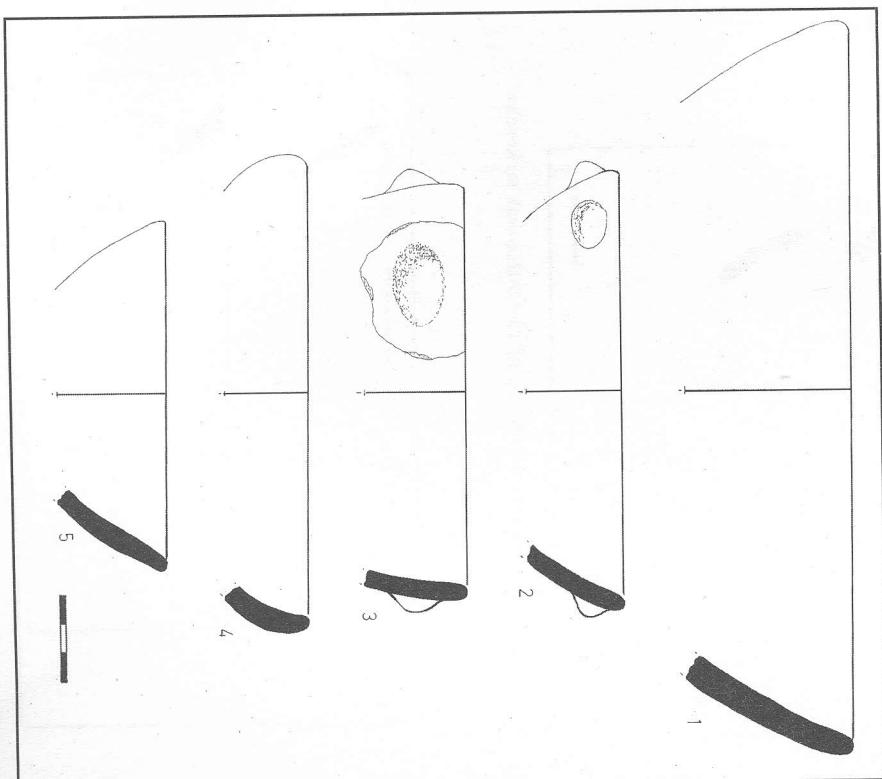
Çizim 1: Neolitik küçük buluntular

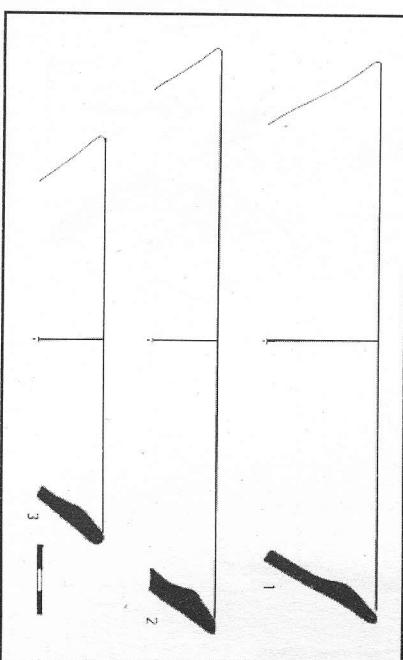

Çizim 2: Neolitik çiçek baskılı mührir

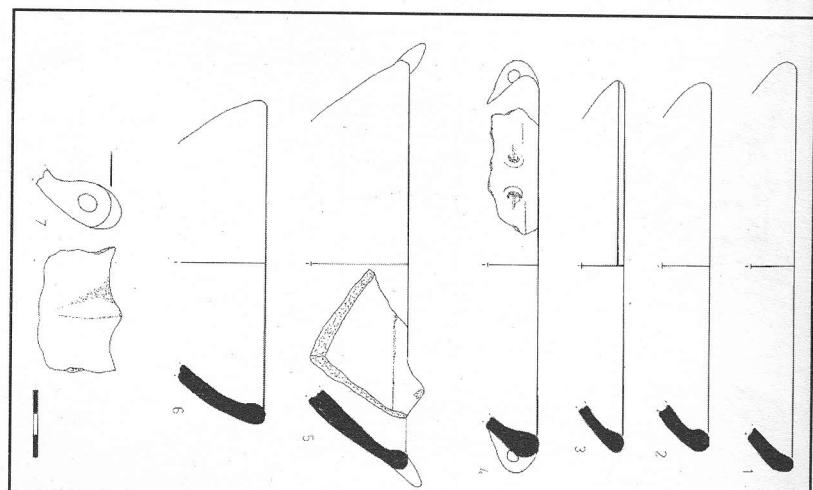

Çizim 3: Dışa Açılan Kenarlı çanak ve kâseler

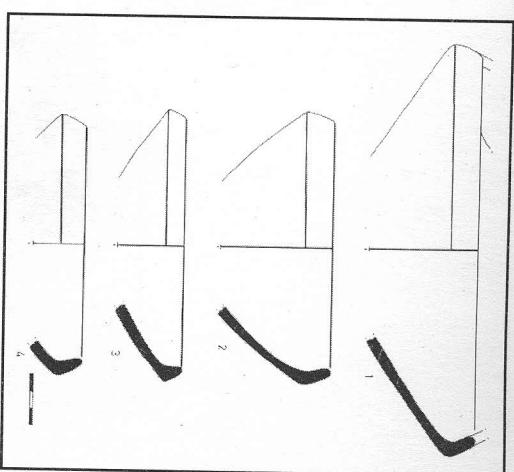

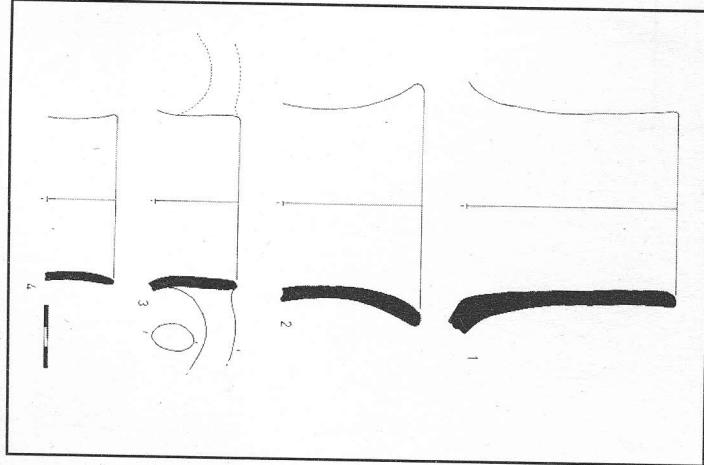
Cizim 4: içe kalınlaştırılmış ağız kenarlı çanak ve kâseler

Cizim 6: Omurgalı çanak ve kâseler

Cizim 7: Boyunlu çömlekler

Plan: Yeşilova Höyüğü Neolitik mimarı

